

වෙළෙඳාම සහ උපකාරක සේවා

මෙම පරිච්ඡේදය මගින් පහත දැක්වෙන කරුණු පිළිබඳ සාකච්ඡා කෙරේ.

- 1.1 වෙළෙඳාම හා උපකාරක සේවා හැඳින්වීම
- 1.2 වෙළෙඳාම
 - දේශීය වෙළෙඳාම
 - විදේශීය වෙළෙඳාම
- 1.3 උපකාරක සේවා
- 1.4 බැංකු සේවා
 - තැන්පතු ආශ්‍රිත
 - විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත
- 1.5 රක්ෂණ සේවා
- 1.6 සන්නිවේදන සේවා
- 1.7 ප්‍රවාහන සේවා

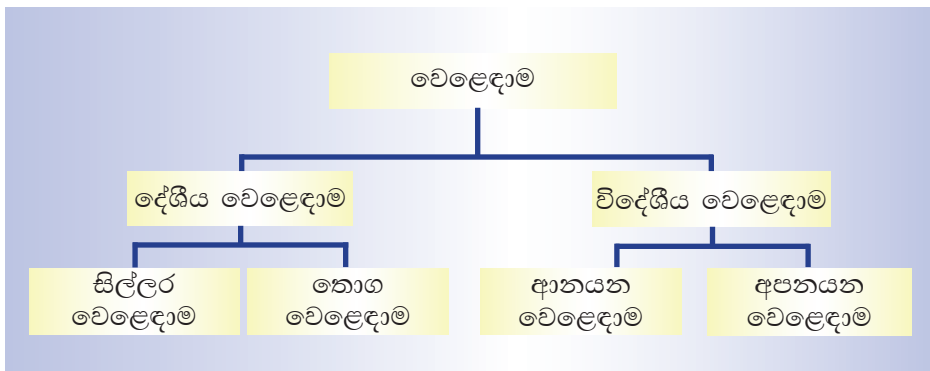
1.1 වෙළෙඳාම හා උපකාරක සේවා හැඳින්වීම

මිනිස් අවශ්‍යතා හා චූළමනා තෘප්තිමත් කරන ඕනෑම ආර්ථික කටයුත්තක් ව්‍යාපාරයක් ලෙස සරල ව හැඳින්විය හැකි ය. ව්‍යාපාරයක් විසින් සිදු කෙරෙන කටයුතු අතර ඉතාමත් වැදගත් කොටස වන්නේ වෙළෙඳාමයි. වෙළෙඳාම පහසු කිරීම හා කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා උපකාරක සේවාවල සහාය අත්‍යවශ්‍ය වේ. උපකාරක සේවා සහ වෙළෙඳාම අතර අන්‍යෝන්‍ය රැඳියාවක් පවතී. එසේ වන්නේ වෙළෙඳාමේ වර්ධනය සඳහා උපකාරක සේවාවන් උපකාරක සේවාවල වර්ධනය සඳහා වෙළෙඳාමත් ඉවහල් වන හෙයිනි.

1.2 වෙළෙඳාම

භාණ්ඩ හා සේවා මිලට ගැනීම හා විකිණීම වෙළෙඳාමයි. වෙළෙඳාමේ දී භාණ්ඩයක හිමිකම එක් පාර්ශ්වයකින් තවත් පාර්ශ්වයකට මාරු වීමක් සිදු වේ. එසේ මාරු වන්නේ කිසියම් මූල්‍යමය වටිනාකමක් මත පදනම් ව ය.

වෙළෙඳාම දේශීය වශයෙන් මෙන් ම විදේශීය වශයෙන් ද ව්‍යාප්ත වී ඇත. වෙළෙඳාමේ ප්‍රභේද පහත දැක්වෙන ආකාරයට සටහනක් මගින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය.

හැසය 1.1 වෙළෙඳාමේ ප්‍රභේද

දේශීය වෙළෙඳාම

රටක් ඇතුළත විවිධ පාර්ශ්ව අතර සිදුවන වෙළෙඳ කටයුතු සියල්ල දේශීය වෙළෙඳාම වේ. දේශීය වෙළෙඳාමේ දී ගෙවීම් කටයුතු එම රටේ භාවිත වන මුදල් ඒකකවලින් සිදු කළ හැකි වේ. දේශීය වෙළෙඳාම ආකාර කිහිපයකට සිදු වේ.

- ☆ සිල්ලර වෙළෙඳාම
- ☆ තොග වෙළෙඳාම

සිල්ලර වෙළෙඳාම

පාරිභෝගිකයන්ට ඔවුන්ගේ වුවමනා ඉටුකර ගැනීම සඳහා විවිධ භාණ්ඩ හා සේවා මිලට ගැනීමට සිදු වේ. එම භාණ්ඩ ඔවුන්ට විකුණන්නේ සිල්ලර වෙළෙන්දන් ය. ඒ අනුව අවසාන පරිභෝජනය සඳහා භාණ්ඩ හා සේවා විකිණීම සිල්ලර වෙළෙඳාමයි.

නිදසුන් :-

පාසල් ශිෂ්‍යයකු තමාට අවශ්‍ය අභ්‍යාස පොත් පාසල් සමූපකාරයෙන් හෝ වෙනත් වෙළෙඳසලකින් මිලට ගත් විට වෙළෙන්ද විසින් සිදුකර ඇත්තේ සිල්ලර වෙළෙඳාම ය.

සිල්ලර වෙළෙඳ කටයුතුවල යෙදෙන්නා සිල්ලර වෙළෙන්ද වේ. වර්තමානයේ ඉතා කුඩා ප්‍රමාණයේ සිල්ලර වෙළෙඳසල් මෙන් ම මහා පරිමාණ සිල්ලර වෙළෙඳසල් ද දක්නට ඇත.

සිල්ලර වෙළෙඳාමේ ලක්ෂණ

☆ අවසාන පරිභෝජනය සඳහා භාණ්ඩ හා සේවා විකිණීම

☆ පාරිභෝගිකයාට අවශ්‍ය භාණ්ඩ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් අවශ්‍ය වේලාවට සැපයීම

☆ පාරිභෝගිකයාට සමීප වීම

පාරිභෝගිකයාට තම අවශ්‍යතා ඉටුකර ගත හැකි පරිදි ඕනෑම ප්‍රදේශයක සිල්ලර වෙළෙඳසල් දක්නට ලැබේ. පාරිභෝගිකයාට ඉතාමත් ආසන්න ව සිල්ලර වෙළෙඳසල් පිහිටුවා ඇත.

☆ භාණ්ඩ වර්ග රාශියක් ඉදිරිපත් කිරීම

බොහෝ සිල්ලර වෙළෙඳසල්වල විකිණීම සඳහා එකම අවශ්‍යතා ව සපුරාලන විවිධ භාණ්ඩ වර්ග දක්නට ඇත. එමෙන් ම තමාට අවශ්‍ය භාණ්ඩ වර්ග බොහෝ ප්‍රමාණයක් මිලට ගත හැකි සිල්ලර වෙළෙඳසල් ද වර්තමානයේ ව්‍යාප්ත ව ඇත.

සිල්ලර වෙළෙඳාමේ වැදගත්කම

සිල්ලර වෙළෙඳාම වැදගත් වන්නේ පහත සඳහන් සේවා ඒ මගින් ඉටුවන බැවිනි.

☆ පාරිභෝගිකයාට තම දෛනික අවශ්‍යතා හා වුවමනා සපුරාලීමට අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සැපයීම

☆ අලෙවියට තබා ඇති නව භාණ්ඩ හඳුන්වා දීම

☆ ඇතැම් විට ණයට භාණ්ඩ සැපයීම

☆ නිෂ්පාදිත පිළබඳ පාරිභෝගිකයා දක්වන ප්‍රතිචාර නිෂ්පාදකයාට දැන්වීම මගින් භාණ්ඩවල ගුණත්වය වැඩි කිරීමට උපකාරී වීම

සිල්ලර වෙළෙඳ ව්‍යාපාර වර්ග

සුළු පරිමාණ සිල්ලර වෙළෙඳසල් මෙන් ම මහා පරිමාණ සුපිරි වෙළෙඳසල් දක්වා වූ විවිධ ගණයේ සිල්ලර වෙළෙඳසල් වර්තමානයේ දක්නට ඇත. ඒවායේ ස්වරූපය අනුව පහත දැක්වෙන ආකාරයට වර්ග කළ හැකි ය.

☆ ස්ථාවර මහා පරිමාණ සිල්ලර වෙළෙඳසල්

නිදසුන් :-

සුපිරි වෙළෙඳසල්

☆ ස්ථාවර සුළු පරිමාණ සිල්ලර වෙළෙඳසල්

නිදසුන් :-

ග්‍රොසරිය, රූපලාවන්‍ය ආයතන

☆ සංචාරක සුළු පරිමාණ සිල්ලර වෙළෙඳසල්

නිදසුන් :-

ගෙයින් ගෙට ගොස් භාණ්ඩ අලෙවි කරන්නන්
පොළෙන් පොළට ගොස් භාණ්ඩ අලෙවි කරන්නන්
ජංගම රථ මගින් භාණ්ඩ අලෙවි කරන්නන්

beyus 1.2 ඩිල්ලර වෙළෙඳසලක දර්ශනයක්

තොග වෙළෙඳාම

නැවත විකිණීමේ අරමුණින් නිෂ්පාදිත මිලට ගැනීම තොග වෙළෙඳාම ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. තොග වෙළෙඳ කටයුතුවල යෙදෙන්නා තොග වෙළෙන්දා ලෙස හඳුන්වයි.

නිදසුන් :-

හාල් කිලෝ ග්‍රෑම් 50ක් සිල්ලර වෙළෙන්දෙකුට විකිණීම
කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු වෙත ගොඩනැගිල්ලක් ඉදි කිරීමට අවශ්‍ය සිමෙන්ති තොගයක් විකිණීම

තොග වෙළෙඳාමේ ලක්ෂණ

- ☆ නැවත විකිණීමේ අරමුණින් භාණ්ඩ මිල දී ගැනීම
- ☆ බොහෝ විට භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් එකවර විකිණීම
- ☆ භාණ්ඩ වර්ග කිහිපයක් පමණක් අලෙවි කිරීම
- ☆ සාපේක්ෂ ව ඒකකයක විකුණුම් මිල අඩු වීම
- ☆ බහුල ව වෙළෙඳ වට්ටම් ලබා දීම, එනම් භාණ්ඩවල ලකුණු කළ මිලෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් අඩුකර විකිණීම

beyus 1.3 තොග වෙළෙඳසලක දර්ශනයක්

සිල්ලර හා තොග වෙළෙඳාමේ වෙනස්කම්

සිල්ලර වෙළෙන්දා හා තොග වෙළෙන්දා යන දෙදෙනා ම පාරිභෝගිකයන්ට අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා බෙදාහැරීමේ නිරත වී සිටින අතරමැදියන් දෙදෙනෙකු වේ. ව්‍යාපාරික කටයුතු සිදු කරන ස්වභාවය අනුව සිල්ලර වෙළෙඳාමේ හා තොග වෙළෙඳාමේ පහත දැක්වෙන වෙනස්කම් දක්නට ඇත.

සිල්ලර වෙළෙඳාම	තොග වෙළෙඳාම
සිල්ලර වෙළෙඳාමේ අරමුණ වන්නේ අවසාන පරිභෝජනය සඳහා පාරිභෝගිකයන්ට භාණ්ඩ විකිණීමයි.	තොග වෙළෙඳාමේ අරමුණ වන්නේ නැවත විකිණීම සඳහා වෙළෙන්දන්ට භාණ්ඩ විකිණීමයි.
විවිධ වර්ගවල භාණ්ඩ විකුණනු ලබයි.	භාණ්ඩ වර්ග එකක් හෝ සීමිත සංඛ්‍යාවක් පමණක් අලෙවි කරයි.
තොග වෙළෙන්දාගෙන් භාණ්ඩ මිලට ගෙන නැවත විකිණීමේ දී සිල්ලර වෙළෙන්දාට අමතර වියදමක් දැරීමට සිදුවීම නිසාත් ලාභයක් ඉපැයිය යුතු නිසාත් සිල්ලර මිල සාපේක්ෂ ව වැඩි වේ.	භාණ්ඩවල තොග මිල සිල්ලර මිල ට සාපේක්ෂ ව අඩු වේ. බොහෝ විට විශාල ප්‍රමාණවලින් මිල දී ගැනීම නිසාත් ලැබෙන වෙළෙඳ වට්ටම් නිසාත් සාපේක්ෂ ව තොග මිල අඩු වේ.
බොහෝ විට භාණ්ඩ විකිණීමේ දී භාණ්ඩවල ලකුණු කළ මිලටම විකිණීම සිදු වේ.	බොහෝ විට තොග වෙළෙඳාමේ දී වෙළෙඳ වට්ටම් ලබා දීම සිදු වේ.
සිල්ලර වෙළෙඳුන් බොහෝ විට ඍජු ව ගනුදෙනු කරනුයේ පාරිභෝගිකයන් සමඟ නිසා ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා හා වුවමනා හොඳින් හඳුනාගෙන සිටී.	ඍජු ව පාරිභෝගිකයන් සමඟ ගනුදෙනු නොකළ ද සිල්ලර වෙළෙන්දාගෙන් පාරිභෝගිකයන් පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගනී.

විදේශීය වෙළෙඳාම

රටවල් දෙකක් හෝ කිහිපයක් අතර සිදුවන වෙළෙඳාම විදේශීය වෙළෙඳාම වේ. රටක අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා දේශීය නිෂ්පාදිත මෙන් ම විදේශීය නිෂ්පාදිත ද අවශ්‍ය වේ. ඊට හේතුව වන්නේ අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා සියල්ලෙන් ම රටක් ස්වයංපෝෂිත නොවීමයි. එසේ ම යම් රටක අතිරික්ත නිෂ්පාදිත විදේශ රටවලට විකිණීමට ද අවශ්‍ය වේ. මේ නිසා ලෝකයේ සෑම රටක් ම පාහේ විදේශීය රටවල් සමඟ වෙළෙඳ කටයුතුවල නිරත වේ.

විදේශීය වෙළෙඳාමේ ප්‍රභේද දෙකකි.

- ☆ ආනයන වෙළෙඳාම
- ☆ අපනයන වෙළෙඳාම

ආනයන වෙළෙඳාම

කිසියම් රටක් විදේශීය රටකින් හෝ රටවලින් භාණ්ඩ තම රටට ගෙන්වීම ආනයන වෙළෙඳාමයි.

නිදසුන් :-

මැද පෙරදිග රටවලින් බනිජ තෙල් මිල දී ගැනීම

ඉන්දියාවෙන් මෝටර් රථ මිල දී ගැනීම

අපනයන වෙළෙඳාම

කිසියම් රටක් විදේශ රටකට හෝ රටවලට දේශීය නිෂ්පාදිත විකිණීම අපනයන වෙළෙඳාම වේ.

නිදසුන් :-

ශ්‍රී ලාංකික තේ නිෂ්පාදිත යුරෝපීය රටවලට විකිණීම

ශ්‍රී ලාංකික නිම් ඇඳුම් නිෂ්පාදිත යුරෝපීය රටවලට විකිණීම

ක්‍රියාකාරකම 01

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න එම ප්‍රකාශ ඉදිරියෙන් දක්වන්න.

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	සත්‍ය/ අසත්‍ය
01	පාසල් සමූපකාරයක් විසින් සිසුන්ට අලෙවි කිරීම සඳහා අභ්‍යාස පොත් මිලට ගැනීම සිල්ලර වෙළෙඳාමට අදාළ ගනුදෙනුවකි.	
02	ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරන නිම් ඇඳුම් විදේශීය රටවලට විකිණීම අපනයන වෙළෙඳාමට නිදසුනක් වේ.	
03	පාරිභෝගිකයාට එදිනෙදා අවශ්‍යතා සඳහා අවශ්‍ය භාණ්ඩ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට විකිණීම තොග වෙළෙඳාමක ලක්ෂණයකි.	
04	අපේ රටට අවශ්‍ය කිරිපිටි ඉන්ධන ආදිය විදේශීය රටවලින් මිල දී ගැනීම ආනයන වෙළෙඳාමට නිදසුන් වේ.	
05	සිල්ලර වෙළෙඳාම හා තොග වෙළෙඳාම අතර වෙනස පවතින්නේ මිල දී ගැනීමේ චේතනාව මත ය.	
06	සිල්ලර වෙළෙඳාම පාරිභෝගිකයා සමග සෘජු ව සම්බන්ධ වේ.	
07	භාණ්ඩවල තොග මිල බොහෝ විට සිල්ලර මිලට සාපේක්ෂ ව වැඩි වේ.	
08	අපේ රටේ නිෂ්පාදනය කරන රබර් චීනයට අලෙවි කර චීනයෙන් යන්ත්‍ර සූත්‍ර ගෙන්වා ගැනීම විදේශීය වෙළෙඳාමට නිදසුනකි.	
09	සිල්ලර වෙළෙඳාමේ දී භාණ්ඩ වර්ග රාශියක් අලෙවි කරන අතර තොග වෙළෙඳාමේ දී අලෙවි කරන භාණ්ඩ වර්ග ප්‍රමාණය සීමිත ය.	
10	අප රටෙහි සිල්ලර හා තොග වෙළෙඳාම යන දෙවර්ගයම දක්නට ඇත.	

1.3 උපකාරක සේවා

මිනිසාට අවශ්‍ය භාණ්ඩ හා සේවා නිෂ්පාදනය කිරීම හා බෙදාහැරීම සම්බන්ධ කටයුතුවල ව්‍යාපාර නිරත වේ. ඕනෑම ව්‍යාපාරයක් සාර්ථක ලෙස පවත්වාගෙන යාම සඳහා විවිධ සේවාවන්වල සහාය අවශ්‍ය වේ. එසේ සහායවන සේවා උපකාරක සේවා ලෙස හැඳින්වේ. උපකාරක සේවාවල ඇති වී තිබෙන විප්ලවීය වෙනස හේතුවෙන් වර්තමාන ලෝකය විශ්ව ගම්මානයක් බවට පත් වී ඇත.

උපකාරක සේවා අතුරින් පහත දැක්වෙන සේවා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි දී අපේක්ෂා කෙරේ.

- ☆ බැංකු සේවා
- ☆ රක්ෂණ සේවා
- ☆ සන්නිවේදන සේවා
- ☆ ප්‍රවාහන සේවා

1.4 බැංකු සේවා

ව්‍යාපාරිකයන්ට තම කටයුතු සාර්ථක ලෙස කරගෙන යාම සඳහා බැංකුවලින් සිදු කෙරෙන සේවාවන් බැංකු සේවා වේ. වර්තමානයේ බැංකු ක්ෂේත්‍රයේ සිදු වී ඇති විශාල දියුණුව ව්‍යාපාර කටයුතුවල සාර්ථකත්වය සඳහා ප්‍රබල බලපෑමක් ඇති කර තිබේ. වර්තමානයේ දක්නට ලැබෙන විවිධ බැංකු වර්ග අතරින් වාණිජ බැංකු විසින් සපයන සේවා පිළිබඳ ව පමණක් මෙහි දී විමසා බලනු ලැබේ.

වාණිජ බැංකු

ඉතිරි කිරීමේ හා ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම් මෙන් ම ජංගම ගිණුම් ද පවත්වාගෙන යමින් ව්‍යාපාර කටයුතුවලට අවශ්‍ය විවිධ බැංකු සේවාවන් සපයනු ලබන ආයතන වාණිජ බැංකු ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රයක් යටතේ කටයුතු කරන නිසා මේවා බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු ලෙස ද හඳුන්වනු ලබයි. මෙම බැංකු මගින් ව්‍යාපාරිකයන්ට සපයනු ලබන සේවා රාශියකි. එම විවිධ සේවා අතරින් පහත දැක්වෙන සේවා පිළිබඳ ව පමණක් අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි දී අපේක්ෂිත ය.

01. තැන්පතු ආශ්‍රිත සේවා
02. විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවා

01. තැන්පතු ආශ්‍රිත සේවා

ව්‍යාපාරිකයන්ට තම අතිරික්ත මුදල් තැන්පත් කිරීම සඳහා මෙන් ම ගනුදෙනු සිදු කිරීම පහසු කිරීම සඳහා ද විවිධ තැන්පතු ගිණුම් වර්ග වාණිජ බැංකු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබයි.

එම විවිධ තැන්පතු ගිණුම් වර්ග පහත දැක්වේ.

- ☆ ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්
- ☆ ස්ථාවර තැන්පත් ගිණුම්
- ☆ ජංගම ගිණුම්

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්

ව්‍යාපාරිකයන්ට මෙන් ම ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට කැමති විටෙක මුදල් තැන්පත් කිරීමටත් එම තැන්පතු ආපසු ලබා ගැනීමටත් හැකියාව ඇති ගිණුම් විශේෂයකි. එම ගිණුම් සඳහා යම් ප්‍රතිශතයක් යටතේ බැංකුව විසින් පොලී ගෙවනු ලබයි. තනි ව හෝ පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙකු එක් ව හෝ මෙම ගිණුම් ආරම්භ කළ හැකි ය. වර්තමානයේ වාණිජ බැංකු විසින් සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්වලට අමතර ව මුදල් තැන්පත් කළ හැකි පරිදි විවිධ නම් යටතේ විශේෂිත ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම් වර්ග හඳුන්වා දී ඇත.

නිදසුන් :-

- ධනයෝජන ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්
- කාන්තාවන් සඳහා වන ඉතුරුම් ගිණුම්
- ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි ගිණුම්

ව්‍යාපාරිකයන්ට මෙන් ම සාමාන්‍ය පුද්ගලයන්ට ද මෙවැනි ඉතුරුම් ගිණුමක් ආරම්භ කර පවත්වාගෙන යාමෙන් විවිධ ප්‍රයෝජන ලබා ගත හැකි ය. එවැනි ප්‍රයෝජන කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ☆ මුදල්වලට ආරක්ෂිත බවක් ලැබීම
- ☆ පොලී ආදායමක් ලැබීම
- ☆ ඕනෑම අවස්ථාවක මුදල් තැන්පත් කළ හැකි වීම හා ආපසු ගැනීමට හැකි වීම
- ☆ හදිසි අවස්ථාවල දී පහසුවෙන් මුදල් ආපසු ලබාගත හැකි වීම
- ☆ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර මගින් ගනුදෙනු කළ හැකි වීම
- ☆ හරපත් මගින් ගෙවීම් කටයුතු කළ හැකි වීම

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම

ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමක් ආරම්භ කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය ඉතාමත් සරල ය. ඒ සඳහා බැංකුව විසින් ලබාදෙන ගිණුම් විවෘත කිරීමේ අයදුම්පත, මුදල් තැන්පතු පත්‍රය, ගනුදෙනුකරු පිළිබඳ තොරතුරු දැන ගැනීමේ පත්‍රය සහ දේශීය ආදායම් පනතට අනුව කරන ප්‍රකාශය නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කර ජාතික හැඳුනුම්පත සමග භාර දිය යුතු වේ. එසේ ම බැංකුව විසින් නියම කරන අවම මුදල හෝ ඊට වැඩි මුදලක් තැන්පත් කළ යුතු ය. මෙම අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කළ පසු බැංකුව විසින් ඉතිරි කිරීමේ පාස් පොතක් ගනුදෙනුකරු වෙත නිකුත් කරනු ලැබේ. එහි මුදල් තැන්පත් කිරීම්, මුදල් ආපසු ගැනීම් සහ මුදල් ශේෂය ලකුණු කරයි.

ස්ථාවර තැන්පතු

නිශ්චිත කාල සීමාවක් සඳහා යම් නිශ්චිත මුදලක් ස්ථාවර පොලී ප්‍රතිශතයක් යටතේ තැන්පත් කර ආරම්භ කළ හැකි තැන්පතු ස්ථාවර තැන්පතු ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. අතිරික්ත මුදල් තැන්පත් කළ හැකි, අවදානම අඩු ආයෝජන මාර්ගයක් ලෙස මෙම තැන්පත් ක්‍රමය වැදගත් වේ. ස්ථාවර තැන්පතුවල ලක්ෂණ කිහිපයකි. ඒවා නම්,

- ☆ යම් නිශ්චිත කාල සීමාවක් සඳහා තැන්පතු පවත්වාගෙන යාම
- ☆ තැන්පතු කාලය සහ මුදල අනුව පොලී ප්‍රතිශතය වෙනස් වීම
- ☆ සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම්වලට වඩා වැඩි ප්‍රතිශතයක් යටතේ පොලී හිමි වීම
- ☆ ස්ථාවර තැන්පතුව ඇපයට තබා තැන්පතුවෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් ණය මුදලක් ලෙස ලබා ගත හැකි වීම
- ☆ පොලිය මාසික ව හෝ කල් පිරුණු පසු ව හෝ ගිවිසගත් පරිදි ලබාගත හැකිවීම
- ☆ තැන්පත් කළ දිනය, තැන්පත් කළ මුදල, පොලිය සහ කල් පිරෙන දිනය යන විස්තර ඇතුළත් සහතිකයක් බැංකුව විසින් ලබා දීම

ක්‍රියාකාරකම 02

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	✓ / ✗
01	ස්ථාවර තැන්පතු පොලී මාසික ව හෝ කල් පිරුණු පසු ව හෝ ගිවිසගත් පරිදි හෝ ලබා ගත හැකි ය.	
02	ස්ථාවර තැන්පතු සහතිකය ඕනෑම අයෙකුට පැවරිය හැකි ය.	
03	ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ලැබෙන පොලී ප්‍රතිශතය තැන්පතු කාලය අනුව වෙනස් වේ.	
04	ස්ථාවර තැන්පතුව ඇපයට තබා තැන්පතුවෙන් යම් ප්‍රතිශතයක් දක්වා ණය මුදලක් ලබා ගත හැකි ය.	
05	ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ගෙවන පොලිය සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම් සඳහා ගෙවන පොලියට වඩා වැඩි ය.	
06	ස්ථාවර තැන්පතු හා සම්බන්ධ කොන්දේසි බැංකුවේ අභිමතය පරිදි වෙනස් කළ හැකි ය.	
07	යම් අවශ්‍යතාවක් සඳහා ස්ථාවර තැන්පතුවක මුදල් කල් පිරීමට පෙර ආපසු ලබා ගැනීමේ හැකියාවක් නැත.	
08	ඉතුරුම් ගිණුම් සඳහා බැංකුව විසින් ගෙවනු ලබන පොලී ප්‍රතිශතය බැංකු නියමයන් අනුව වෙනස් විය හැකි නමුදු ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ගෙවීමට එකඟ වූ පොලී ප්‍රතිශතය තැන්පතු කාලය තුළ වෙනස් නොවේ.	

ස්ථාවර තැන්පතු වක් ආරම්භ කිරීම

ස්ථාවර තැන්පතු වක් ආරම්භ කිරීමේ දී බැංකුව විසින් ලබා දෙන තැන්පතු විවෘත කිරීමේ අයදුම්පත, මුදල් තැන්පතු පත, දේශීය ආදායම් පනතට අනුව කෙරෙන ප්‍රකාශය සහ ගනුදෙනුකරු පිළිබඳ තොරතුරු දැන ගැනීමේ පත්‍රය සම්පූර්ණ කර ජාතික හැඳුනුම්පත සමග භාර දිය යුතු වේ. එම අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කළ පසු බැංකුව විසින් ස්ථාවර තැන්පතු සහතිකයක් ගනුදෙනුකරු වෙත ලබා දේ.

ජංගම ගිණුම්

වාණිජ බැංකු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන විවිධ ගිණුම් වර්ග අතරින් ව්‍යාපාරිකයන්ට බොහෝ සෙයින් වැදගත් වන්නේ ජංගම ගිණුම් ය. ජංගම ගිණුමක් යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ වෙක්පත් මගින් ගනුදෙනු කළ හැකි ගිණුමකි.

ජංගම ගිණුමක් ආරම්භ කිරීම

ජංගම ගිණුම් පුද්ගලයන්ට තනි ව හෝ බද්ධ ව මෙන් ම ව්‍යාපාරවල නම්වලින් ද පවත්වාගෙන යාමට හැකි ය. බොහෝ ව්‍යාපාරිකයන් තම වෙළෙඳ කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා ජංගම ගිණුම් භාවිත කරනු ලැබේ. මෙවැනි ගිණුමක් විවෘත කිරීමේ දී එම වාණිජ බැංකුවෙහි ජංගම ගිණුමක් සක්‍රිය ව පවත්වාගෙන යනු ලබන පුද්ගලයෙකු විසින් ඒ සඳහා ඇති ආකෘති පත්‍රය සම්පූර්ණ කිරීම මගින් නව ගනුදෙනුකරු බැංකුවට හඳුන්වා දිය යුතු ය. ජංගම ගිණුමක් විවෘත කිරීමේ දී ඊට අදාළ අයදුම්පත, මුදල් තැන්පතු පත සහ අත්සන් පත්‍රිකාව සම්පූර්ණ කර ජාතික හැඳුනුම්පත සමග භාර දිය යුතු වේ.

ජංගම ගිණුම් තැන්පතු සඳහා පොලියක් හිමි නොවේ. ජංගම ගිණුමේ ශේෂය යම් අවම සීමාවකට වඩා අඩු වුවහොත් ඒ සඳහාත් බැංකුව විසින් ගිණුම් හිමියාට ලබා දෙන ඇතැම් සේවාවන් සඳහාත් බැංකු ගාස්තු අය කරනු ලැබේ.

ක්‍රියාකාරකම 03

පහත දැක්වෙන ගිණුම් වර්ග ආරම්භ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආකෘති පත්‍ර ඔබේ ප්‍රදේශයේ පවතින වාණිජ බැංකුවකින් ලබා ගන්න.

- ඉතිරි කිරීමේ ගිණුම
- ජංගම ගිණුම
- ස්ථාවර තැන්පතු ගිණුම

01. එම ආකෘති පත්‍රවලින් විමසා ඇති තොරතුරු නිරීක්ෂණය කරන්න.
02. ඔබේ යහළුවන් සමග සාකච්ඡා කර එම තොරතුරු සම්පූර්ණ කරන්න.

ජංගම ගිණුමක් පවත්වාගෙන යාමේ වාසි කිහිපයකි.

☆ වෙක්පත් මගින් ගෙවීම් කළ හැකි වීම

ව්‍යාපාරිකයන්ට විවිධ ගෙවීම් වෙක්පත් මගින් කළ හැකි වීම නිසා පහසුවක් මෙන් ම ආරක්ෂාවක් ද හිමි වේ.

නිදසුන් :-

සේවක වැටුප්, විදුලි ගාස්තු, රක්ෂණ ගාස්තු යනාදිය වෙක්පත් මගින් ගෙවිය හැකි ය.

☆ බැංකු අයිරා පහසුකම් ලබාගත හැකි වීම

තම ජංගම ගිණුමේ තිබෙන තැන්පතු ශේෂයට වඩා වැඩි මුදලක් සඳහා වෙක්පත් ලිවීමට බැංකුවෙන් අවසර ලබා ගැනීම මගින් බැංකු අයිරා පහසුකම් සලසාගත හැකි ය. එම අවසරය යටතේ ගිණුමේ පැවති ශේෂය ඉක්මවා වෙක්පත් නිකුත් කිරීම තුළින් ජංගම ගිණුම් හිමියා විසින් බැංකුවට ණය වී ඇති ප්‍රමාණය බැංකු අයිරාව ලෙස හඳුන්වයි. බොහෝ විට ව්‍යාපාරිකයන්ට තම කෙටි කාලීන මූල්‍ය අවශ්‍යතා මෙමගින් සපුරාගත හැකි ය.

☆ සෘජු ප්‍රේෂණ රැස් කිරීම

ජංගම ගිණුමක් ඇති ව්‍යාපාරිකයන්ට වෙනත් ආයතනවලින් හා පුද්ගලයන්ගෙන් ලැබෙන මුදල් බැංකුව විසින් ගිණුමට රැස් කරයි.

නිදසුන් :-

ලාභාංශ, පොලී ආදායම් හා ණයගැති ප්‍රේෂණ

☆ ස්ථාවර නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීම

ව්‍යාපාරිකයන්ට යම් යම් කටයුතු සඳහා නිශ්චිත වශයෙන් ම හා අඛණ්ඩ ව කළ යුතු ගෙවීම් ඇත. මෙලෙස යම් නිශ්චිත දිනක දී නිශ්චිත මුදල් ප්‍රමාණයක් අඛණ්ඩ ව ගෙවීමට ඇති මුදලක් ගෙවන ලෙස ඒ සඳහා අදාළ ආකෘති පත්‍රයක් පිරවීම මගින් බැංකුවෙන් ලිඛිත ඉල්ලීමක් කළ හැකි ය. මෙම ඉල්ලීම අනුව බැංකුව කරනු ලබන ගෙවීම් ස්ථාවර නියෝග මත ගෙවීම් වේ.

නිදසුන් :-

රක්ෂණ වාරික ගෙවීම්, ණය වාරික ගෙවීම්

☆ බැංකු ප්‍රකාශය ලැබීම

ජංගම ගිණුම් හිමියා එම ගිණුම මගින් සිදු කරනු ලබන ගනුදෙනු ඇතුළත් ප්‍රකාශයක් බැංකුව විසින් ජංගම ගිණුම් හිමියාට එවනු ලබයි. එය බැංකු ප්‍රකාශය නම් වේ. එම ප්‍රකාශය මාසික ව, ත්‍රේයි මාසික ව හෝ ගිණුම් හිමියාට අවශ්‍ය පරිදි ලබා ගත හැකි ය. ඒ තුළින් බැංකුව විසින් ව්‍යාපාරයට අයත් ගිණුමේ සටහන් කළ තැන්පතු, ගෙවීම් සහ ගිණුම් ශේෂය දැනගත හැකි ය. එසේ ම ව්‍යාපාරය විසින් පිළියෙල කළ බැංකු ගිණුමේ දැක්වෙන ශේෂය සහ බැංකු ප්‍රකාශයේ දැක්වෙන ශේෂය අතර වෙනසක් ඇත්නම් ඊට හේතු අනාවරණය කර ගැනීම සඳහා ද මෙම ප්‍රකාශය වැදගත් වේ.

ක්‍රියාකාරකම 04

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න.

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	සත්‍ය/ අසත්‍ය
01	ජංගම ගිණුම් හිමියා බැංකුව සමග සිදු කළ ගනුදෙනු ඇතුළත් කර වාණිජ බැංකුව විසින් එවනු ලබන වාර්තාව බැංකු ප්‍රකාශය වේ.	
02	ව්‍යාපාරයේ බැංකු ගිණුමේ වැරදි හෝ අත්හැරීම් ඇත්නම් ඒවා නිවැරදි කර ගැනීමට බැංකු ප්‍රකාශය උපකාරී වේ.	
03	බැංකු ප්‍රකාශයේ අවසානයේ දැක්වෙන ශේෂය සෑම විටම ව්‍යාපාරකයාගේ බැංකු ගිණුමේ දැක්වෙන අවසාන ශේෂයට සමාන වේ.	
04	ව්‍යාපාරයේ ණයගැතියන් විසින් සෘජු ව ම බැංකුවට බැර කරනු ලබන මුදල් 'ණයගැති ප්‍රේෂණ' වේ.	
05	වාණිජ බැංකු විසින් අයකළ වෙක්පොත් ගාස්තු, බැංකු ගාස්තු ආදිය පිළිබඳ ව්‍යාපාරය දැනුවත් වන්නේ බැංකු ප්‍රකාශය මගිනි.	

වෙක්පත්

ජංගම ගිණුම් හිමියෙකු විසින් නිශ්චිත මුදලක් එහි නම් සඳහන් පුද්ගලයාට හෝ රැගෙන එන අයෙකුට ගෙවන ලෙස බැංකුවට කරනු ලබන ලිඛිත නියෝගය වෙක්පත ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. ජංගම ගිණුමක් ආරම්භ කළ විට වෙක්පත් ඇතුළත් වෙක් පොතක් බැංකුවෙන් ලැබේ.

වෙක්පත හා සම්බන්ධ ගනුදෙනුවල දී ඊට සම්බන්ධ වන ප්‍රධාන පාර්ශ්ව තුනකි.

- අණකරු - වෙක්පත ලියා අත්සන් කරන්නා අණකරු වේ. බොහෝවිට අණකරු වන්නේ ජංගම ගිණුම් හිමියා ය.
- අණලදු - අණකරුගේ බැංකුව අණ ලද්දා වේ. එනම් එම ජංගම ගිණුම පවත්වාගෙන යනු ලබන බැංකුව අණලදු වේ.
- ආදායකයා - වෙක්පතෙන් කරනු ලබන ගෙවීම් ලබා ගැනීමට හිමිකම් ඇති වෙක්පතෙහි නම සඳහන් පුද්ගලයා ආදායකයා වේ.

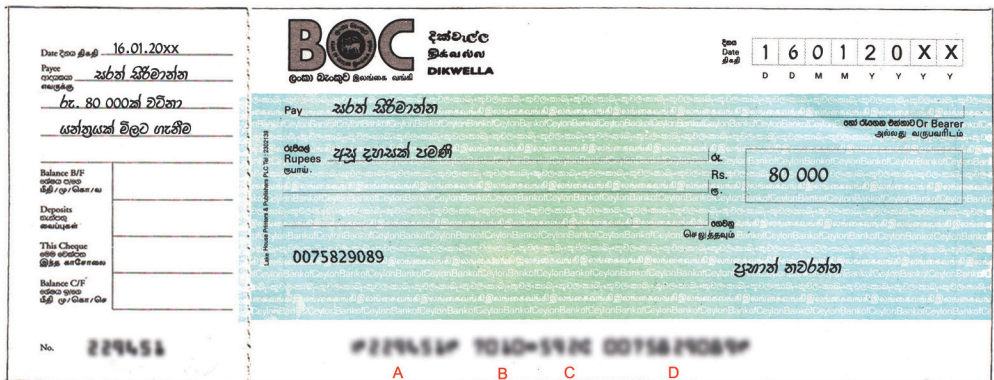
වෙක්පතක් ලිවීම

වෙක්පත ගනුදෙනුවල දී භාවිත කරන නීත්‍යනුකූල ලියවිල්ලකි. වෙක්පතක් ලිවීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු පහත නිදසුන ඇසුරෙන් පැහැදිලි කළ හැකි ය.

නිදසුන් :-

පුතාන් නවර්තන, රසකැවිලි නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක නිරත වන අතර ඔහු නම අංගම ගිණුම ලංකා බැංකුවේ දික්වැල්ල ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යයි. ඔහු රු. 80 000ක් වටිනා යන්ත්‍රයක් 20XX.01.16 දින රුපන් සිරිමාන්නගෙන් විලව ගත්තේය. එම වටිනාකම චෙක්පතකින් ගෙවීමට ඔහු අදහස් කරයි.

ගෙවීම් කිරීම සඳහා ඔහු විසින් නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කරන ලද වෙක්පතක ආකෘතියක් පහත දක්වා ඇත. එය නිරීක්ෂණය කරන්න.

රූපය 1.4 චෙක්පතක ආකෘතියක්

මේ අනුව වෙක්පතක් ලිවීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු වැදගත් කරුණු කිහිපයක් පහත දක්වේ.

01. නිවැරදි ව දිනය යෙදීම
02. ආදායකයාගේ නම පැහැදිලි අකුරින් නිවැරදි ව ලිවීම
03. ඉලක්කමෙන් හා අකුරෙන් ලියන වටිනාකම් නිවැරදි වීම
04. අණකරුගේ අත්සන නිවැරදි ව යෙදීම
05. වෙක්පතෙහි සංශෝධන ඇත්නම් ඒවා පැහැදිලි ව නිවැරදි කර අත්සන් මගින් සනාථ කළ යුතු වීම
06. පිළිපතෙහි අදාළ තොරතුරු සඳහන් කිරීම
07. වෙක්පතෙහි ඇති චුම්බක තීන්ත අක්ෂර හැඳුනුම් තීරුවෙහි කිසිවක් නොලිවීම
08. සුදුසු පරිදි රේඛනය කිරීම

වෙක්පත නිකුත් කළ පසු වෙක්පොතෙහි ඉතිරිවන කොටස 'පිළිපත' නමින් හැඳින්වේ. සිදු වූ ගනුදෙනුව පිළිබඳ විස්තර එහි ඇතුළත් කළ යුතු ය. ඉහත ආදර්ශ වෙක්පතට කඩ ඉරි මගින් සම්බන්ධ වී ඇත්තේ පිළිපතයි. වෙක්පතට සංශෝධන ඇත්නම් ඒවා පිළිපතෙහි ද ඇතුළත් කළ යුතු ය.

අද සෑම වාණිජ බැංකුවක් විසින් ම නිකුත් කරන වෙක්පත්වල වුම්භක තීන්ත අක්ෂර හැඳුනුම් තීරුවක් (MAGNETIC INK CHARACTER RECOGNITION) දක්නට ඇත. එම තීරුවෙහි පහත දැක්වෙන අංක පිළිවෙළින් ඇතුළත් වේ.

- A වෙක්පත් අංකය
- B බැංකුවේ අංකය
- C බැංකු ශාඛා අංකය
- D බැංකු ගිණුම් අංකය

ඉහත දක්වා ඇති වෙක්පත් ආකෘතියෙහි එම අංක ඇතුළත් වී ඇති ආකාරය පරීක්ෂා කරන්න.

වෙක්පත් රේඛනය කිරීම

වෙක්පතක මුහුණත හරහා සමාන්තර රේඛා දෙකක් ඇඳීම වෙක්පතක් රේඛනය කිරීම ලෙස හැඳින්වේ. සමාන්තර රේඛා දෙක තුළ හෝ සමාන්තර රේඛා නොමැති ව බැංකුවක නම සඳහන් කිරීම ද රේඛනයක් ලෙස සලකනු ලැබේ. වෙක්පතට වැඩි ආරක්ෂාවක් ලබා ගැනීම සඳහා වෙක්පත් රේඛනය කරයි. එවිට එහි සඳහන් මුදල බැංකු කවුන්ටරයෙන් ලබාගත නොහැකි වේ. මුදල් ලබා ගැනීම සඳහා රේඛිත වෙක්පත බැංකු ගිණුමක තැන්පත් කළ යුතු වේ. වෙක්පතක් රේඛනය කිරීම මගින් වෙක්පතේ සඳහන් මුදල නියමිත පුද්ගලයාටම ලැබෙන බව තහවුරු කරගත හැකි ය.

වෙක්පත් රේඛනය කිරීම ආකාර දෙකකට සිදු කළ හැකි ය.

1. සාමාන්‍ය රේඛනය
2. විශේෂ රේඛනය

සාමාන්‍ය රේඛනය

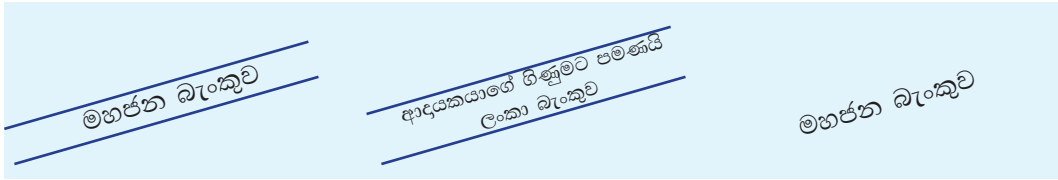
වෙක්පතක මුහුණත හරහා සමාන්තර රේඛා දෙකක් ඇඳ ඒ තුළ යම් කොන්දේසියක් ඇතුළත් කර හෝ නොකර සිදුකරන රේඛනය සාමාන්‍ය රේඛනය වේ. සාමාන්‍ය රේඛනය ආකාර කිහිපයකට කළ හැකි ය. බහුල වශයෙන් යෙදෙන සාමාන්‍ය රේඛිත කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

රූපය 1.5 සාමාන්‍ය රේඛිත කථන ආකාර කිහිපයක්

විශේෂ රේඛනය

වෙක්පතක මුහුණත හරහා ඇඳ ඇති සමාන්තර රේඛා දෙකක් අතර හෝ සමාන්තර රේඛා නොමැති ව වාණිජ බැංකුවක නමක් සඳහන් කරමින් කරනු ලබන රේඛනය විශේෂ රේඛනයයි. එය පහත දැක්වෙන ආකාරයට කළ හැකි ය.

ච්ඡාය 1.6 විශේෂ රේඛනය කථන ආකාර කිහිපයක්

මෙම ආකාරයට රේඛනය කළ වෙක්පතක් එම රේඛනය තුළ සඳහන් බැංකුවෙහි ම ගිණුමක තැන්පත් කළ යුතු ය.

වෙක්පත් පිටසන් කිරීම

වෙක්පතේ මුහුණත සඳහන් ආදායකයාගේ නම ඒ ආකාරයටම ඔහුගේම අත් අකුරින් වෙක්පත පිටුපස ලිවීම වෙක්පතක් පිටසන් කිරීමයි. ව්‍යාපාරිකයෙකුට ලැබී ඇති වෙක්පතක් යම් ගනුදෙනුවක් සඳහා වෙනත් ව්‍යාපාරිකයෙකුට පැවරීමේ දී හෝ බැංකු ගිණුමක තැන්පත් කිරීමේ දී මෙලෙස පිටසන් කළ හැකි ය. පිටසන් කිරීම මගින් තහවුරු කරන්නේ තමාට අදාළ වෙක්පත් පිළිබඳ අවධායක හිමිකමක් පැවති බවයි.

ක්‍රියාකාරකම 05

ඔබ සහල් බෙදා හැරීමේ නියුතු ව්‍යාපාරිකයෙකු යැයි සිතන්න. ඔබගේ විතුරා සහල් සැපයුම්කරුවෙකු යැයි ද සිතන්න. ඔබ විතුරාගෙන් ලබා ගත් සහල් නොගයක් සඳහා වෙක්පතකින් ගෙවීමට අදහස් කරයි. මෙම ගනුදෙනුව පියවීමට අදාළ ව

01. වෙක්පතක ආකෘතියක් නිර්මාණය කරන්න.
02. එම වෙක්පත සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු නම් කරන්න.
03. වෙක්පත සම්පූර්ණ කර උපරිම ආරක්ෂාවක් සැලසෙන සේ රේඛනය කර දක්වන්න.
04. මුදලින් ගනුදෙනු කරනවාට වඩා වෙක්පත්වලින් ගනුදෙනු කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජන ඔබගේ මිතුරා/මිතුරිය සමඟ සාකච්ඡා කරන්න.

2. විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවා

භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් ලබා ගැනීමේ දී කළ යුතු ගෙවීමක් මුදලින් මෙන් ම වෙනත් ගෙවීම් මාධ්‍ය මගින් ද කළ හැකි ය. මෑතක් වන තුරු ම ව්‍යාපාරිකයන් ගෙවීම් කටයුතු සඳහා බහුල ව යොදා ගනු ලැබුවේ කාසි, නෝට්ටු හා චෙක්පත් ය. වර්තමානයේ බැංකු විසින් විද්‍යුත් සන්නිවේදන තාක්ෂණය භාවිත කරමින් මුදල් ගනුදෙනු සඳහා ගනුදෙනුකරුවන්ට විවිධ සේවා හඳුන්වා දී ඇත. එම සේවා විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවා ලෙස හැඳින්විය හැකි ය.

විද්‍යුත් මුදල් යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ මුදල් හා චෙක්පත් වෙනුවට ආදේශ කළ හැකි විද්‍යුත් ගෙවීම් ක්‍රමයකි. විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවා යටතේ වර්තමානයේ ප්‍රචලිත ව භාවිත වන පහත සඳහන් කාඩ්පත් පිළිබඳ විමසා බලමු.

- ☆ ණය පත් (Credit cards)
- ☆ හර පත් (Debit cards)
- ☆ ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර කාඩ්පත් (Automated Teller Machine cards)

ණය පත්

වාණිජ බැංකු විසින් ණය පදනම මත ගනුදෙනු කිරීම සඳහා නිකුත් කරනු ලබන කාඩ්පත් විශේෂයකි. මෙවැනි කාඩ් පතක් ලබා ගැනීම සඳහා ගනුදෙනුකරුට බැංකු ගිණුමක් තිබීම අවශ්‍ය නොවේ. අනුමත වෙළෙඳ ආයතනයකට ණය පත ඉදිරිපත් කර නිශ්චිත වටිනාකමක් දක්වා භාණ්ඩ හා සේවා ණයට ලබා ගත හැකි ය. එමෙන් ම ණය පත භාවිත කර ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍රවලින් (ATM) යම් සීමාවක් දක්වා මුදල් ද ලබා ගත හැකි ය. ණය පත් භාවිත කොට ලබාගන්නා ණය වටිනාකම් පිළිබඳ ව බැංකුව විසින් ණය පත් හිමියාට නියමිත කාලසීමාවක් තුළ දී දැනුම් දේ. එම ණය වටිනාකම් බැංකුව වෙත පියවීමට ණය පත් හිමියා බැඳී සිටී.

ණය පත් ආශ්‍රිත ගනුදෙනු සිදුවීම විද්‍යුත් ජාල ඔස්සේ ස්වයංක්‍රීය ව සිදු වේ. ජාත්‍යන්තර වශයෙන් භාවිත වන ප්‍රධාන ණය පත් ජාල වන්නේ වීසා, මාස්ටර්, ඇමරිකන් එක්ස්ප්‍රස් හා ඩිස්කවර් වේ. වාණිජ බැංකු මෙම ණය පත් ජාලවල අනුග්‍රහය ඇති ව ණය පත් නිකුත් කරනු ලබයි. එවැනි ණය පත් කිහිපයක් සඳහා නිදසුන් පහත දැක්වේ.

නිදසුන් :-

- ලංකා බැංකුව - සී බැන්ක් වීසා
- මහජන බැංකුව - පීපල්ස් වීසා

හර පත්

බැංකු ගිණුමේ ඇති මුදල්වලින් සෘජු ව ම ගෙවීම් කිරීමට හැකිවන පරිදි වාණිජ බැංකු විසින් තම ගනුදෙනුකරුවන්ට නිකුත් කරන කාඩ්පත් හර පත් ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. හර පත් ලබා ගැනීම සඳහා බැංකු ගිණුමක් පැවතිය යුතු ය. මෙම කාඩ්පත් මගින් ගිණුමේ ඇති මුදල් ශේෂය දක්වා යම් සීමාවකට යටත් ව භාණ්ඩ හා සේවා මිල දී ගත හැකි වේ. මෙමගින් භාණ්ඩ හෝ සේවා ලබාගත් විට අදාළ වටිනාකම සෘජු ව ම තම බැංකු ගිණුමට හර වේ. හර පත්වල විශේෂත්වය වන්නේ ගනුදෙනුවකට අදාළ නියමිත වටිනාකම ගැනුම්කරුගේ ගිණුමෙන් අඩු වී බැංකුව හරහා විකුණුම්කරුගේ ගිණුමට මාරු වීමයි. හර පත් භාවිත කරමින් ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර මගින් මුදල් ආපසු ලබා ගැනීමට ද හැකි වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ බැංකු විසින් නිකුත් කරන හර පත්වලට නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

නිදසුන් :-

- සම්පත් බැංකුව - සෙට්
- කොමර්ෂල් බැංකුව - කැට් සුපර්

ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර කාඩ්පත

සාමාන්‍ය ඉතිරි කිරීමේ ගිණුමකින් ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබා ගත හැකි සේවාවන්ට සමාන සේවාවක් ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි වාණිජ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන කාඩ්පත් විශේෂයකි. පරිගණකය ආශ්‍රයෙන් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර (ATM) භාවිත කරමින් ඉතුරුම් ගිණුමකින් මුදල් ලබා ගත හැකි වේ. මෙම කාඩ්පත් මගින් ගිණුමකින් තවත් ගිණුමකට මුදල් මාරු කළ හැකි ය. වාණිජ බැංකු විසින් නිකුත් කරන ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍ර කාඩ්පත් සඳහා නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

නිදසුන :-

- මහජන බැංකුව PET
- ලංකා බැංකුව CEY NET
- සම්පත් බැංකුව SET

bczss 1.7 විද්‍යුත් මුදල් සඳහා ආදර්ශ

විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවාවේ වැදගත්කම

ගනුදෙනු සඳහා විද්‍යුත් මුදල් යොදා ගැනීමෙන් පහත දැක්වෙන වාසි අත් වේ.

- ☆ ක්ෂණික බව
විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවාවන් කාර්යක්ෂම හා ක්‍රමානුකූල වේ. සියලුම කටයුතු විද්‍යුත් මාධ්‍ය හරහා සිදු වීම නිසා බැංකුවේ හා ව්‍යාපාරයේ මෙන් ම ගනුදෙනුකරුගේ කාර්යයන් ද පහසුවෙන් හා ඉක්මනින් කර ගැනීමෙන් කාලය ඉතිරි වේ.
- ☆ අවදනම අඩු වීම
මුදල් එහා මෙහා ගෙන යාමේ දී ඇති අවදනම මෙම සේවා ව නිසා අඩු වේ.
- ☆ සියලු තොරතුරු ස්වයංක්‍රීය ව වාර්තා වීම
සියලු කටයුතු ස්වයංක්‍රීය ව සිදු වීම නිසා ගනුදෙනු වාර්තා ගත වීම පහසුවෙන් හා නිවැරදි ව සිදු වේ.
- ☆ දවසේ ඕනෑම වේලාවක ගනුදෙනු කළ හැකි වීම

විද්‍යුත් මුදල් ආශ්‍රිත සේවාවේ ඇති සීමාවන්

- ☆ දත්ත විනාශ වීමේ අවදානමක් පැවතීම
තාක්ෂණික දෝෂ සිදුවීම තුළින් ඇතැම් අවස්ථාවල දත්ත විනාශ වී යාමේ අවදානමක් පවතින හෙයින් ගැටලු ඇති විය හැකි ය.
- ☆ නව ආකාරයේ විද්‍යුත් වංචාවලට භාජනය වීමේ අවදානමක් පැවතීම

නිදසුන :-
විද්‍යුත් කාඩ්පත්වල රහස්‍ය අංකය (PIN) වංචා කර වෙනත් කෙනෙකුට ගනුදෙනු කළ හැකි වීම
- ☆ අමතර පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවීම
ණයපත්වල ගෙවීම් පමා වූ විට ප්‍රමාද ගාස්තු හා ඉහළ පොලී අය කිරීම් සිදු වේ.
- ☆ ඇතැම් වෙළෙඳසල්වල දී ගෙවීම් කිරීමට භාවිත කළ නොහැකි වීම.

ක්‍රියාකාරකම 06

පහත සඳහන් වන්නේ ගෙවීම් කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි උපකරණ කිහිපයකි. එම උපකරණ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන්න.

- රුපියල් 2 000ක නෝට්ටුව
- වෙක්පත
- ණය පත
- හර පත

01. ඉහත දැක්වූ එක් එක් උපකරණ කෙටියෙන් හඳුන්වන්න.
02. ගෙවීම් පියවීම සඳහා එම එක් එක් ගෙවීම් උපකරණ භාවිත කිරීමේදී ඇති වාසි හා අවාසි දක්වන වගුවක් පිළියෙල කරන්න.

1.5 රක්ෂණ සේවා

සෑම තරාතිරමකට අයත් පුද්ගලයන්ට මෙන් ම ව්‍යාපාරිකයන්ට ද විවිධ අවදානම්වලට මුහුණ දීමට සිදු වේ. එම අවදානම් කවර අවස්ථාවක කොයි මොහොතේ සිදුවේ ද යි කිව නොහැකි ය. හදිසි ගිනි ගැනීම්, සුළි සුළං, ගං වතුර, සුනාමි, භූමි කම්පා, හදිසි අනතුරු හා කලකෝලාහල මෙවැනි අවදානම් කිහිපයකි.

මෙම අවදානම්වලට මුහුණ දීමට විධිමත් ක්‍රියා මාර්ගයක් අනුගමනය කළ යුතු වේ. රක්ෂණ ආයතන මේ සඳහා උපකාරී වේ.

රක්ෂණයේ පදනම අවදානම් ඒකරාශී කිරීම යි. එනම් විවිධ අවදානම්වලට මුහුණ දීමට සිදු වෙනැයි අපේක්ෂා කරන අය විසින් ගෙවනු ලබන වාරිකවලින් සමන්විත පොදු අරමුදලකින් එම අවදානම්වලට නිශ්චිත වශයෙන් ම මුහුණ දුන් අයට වන්දි ගෙවීම රක්ෂණයෙන් සිදු කරනු ලබයි. සියලු දෙනාගේ අවදානම් එක ම රක්ෂණ අරමුදලක් වෙතට ඒකරාශී වන නිසා රක්ෂණය අවදානම් ඒකරාශී කිරීමක් ලෙස සලකනු ලැබේ.

මේ නිසා පුද්ගලයෙකුට හෝ කිහිපදෙනෙකුට හෝ අපහසුවෙන් විඳ දරා ගැනීමට සිදුවන මූල්‍ය අලාභ එම රක්ෂණ අරමුදලට සහභාගී වන පිරිස අතර බෙදා හැරීමේ අරමුණින් රක්ෂණය බිහි වී ඇත. එනම් අවදානම් ඒකරාශී කර එක් පාර්ශ්වයකට සිදුවන හානිය හෝ පාඩුව සාමූහික ව බෙදා ගැනීම රක්ෂණයයි. මෙය දෙපාර්ශ්වයක් අතර ඇතිවන ගිවිසුමකි.

රක්ෂණයට සම්බන්ධ වන පාර්ශ්ව

1. පළමු පක්ෂය - රක්ෂණ ආවරණය ලබන පාර්ශ්වය හෙවත් රක්ෂිතයා
2. දෙවන පක්ෂය - රක්ෂණ ආවරණය ලබාදෙන පාර්ශ්වය හෙවත් රක්ෂකයා ය. රක්ෂකයා යනු රක්ෂණ ආයතනයයි.
3. තෙවන පක්ෂය - රක්ෂණ ගිවිසුමෙන් බලපෑමක් වන අනෙකුත් සියලුම පාර්ශ්ව හා දේපළ වේ. නිදසුනක් ලෙස වාහනයක් රක්ෂණය කළ විට පාරේ ගමන් ගන්නා අනෙකුත් වාහන, මගීන් තෙවන පක්ෂය වේ.

රක්ෂණ මූලධර්ම

රක්ෂණ සේවාව රක්ෂණ මූලධර්ම මත ගොඩනැගී ඇත. ඉන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ☆ රක්ෂා හිමිකම
- ☆ උපරිම විශ්වාසය
- ☆ හානි පූරණය

රක්ෂා හිමිකම

ජීවිතයක් හෝ දේපළක් රක්ෂණය කිරීමට යම් පාර්ශ්වයකට ඇති නීත්‍යානුකූල අයිතිය රක්ෂා හිමිකමයි.

නිදසුන් :-

ස්වාමිපුරුෂයා හා භාර්යාව අතර එකිනෙකාගේ ජීවිතය පිළිබඳ ව රක්ෂා හිමිකමක් පවතී.

දේපළ රක්ෂණයේ දී එම දේපළෙහි නීත්‍යානුකූල අයිතිකරුට රක්ෂා හිමිකමක් ඇත.

ණයක් දුන් තැනැත්තෙකුට දෙන ලද ණය ප්‍රමාණය දක්වා ණය ලබාගත් තැනැත්තාගේ ජීවිතය රක්ෂණය කිරීමට හිමිකමක් ඇත.

උපරිම විශ්වාසය

රක්ෂණ ගිවිසුමට එළඹෙන දෙපාර්ශ්වයම එම ගිවිසුමට අදාළ සියලුම තොරතුරු නිවැරදි ව ඔවුනොවුන්ට හෙළිදරවු කළ යුතු බව මෙම මූලධර්මයෙන් කියැවේ. මෙහි දී ගිවිසුමට සම්බන්ධ පාර්ශ්ව වන්නේ රක්ෂකයා සහ රක්ෂිතයා ය. රක්ෂකයා යනු රක්ෂණ ආයතනය වන අතර රක්ෂිතයා යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ රක්ෂණ ආවරණය ලබා ගන්නා පාර්ශ්වය ය. කවර පාර්ශ්වයක් හෝ යම් හෙයකින් වැදගත් කරුණු අනාවරණය නොකිරීමෙන් උපරිම විශ්වාසය කඩ වේ. එසේ වූ විට රක්ෂණ ගිවිසුම අවලංගු කිරීමේ නීත්‍යානුකූල අයිතිය දෙපාර්ශ්වයටම හිමි වේ.

හානි පූරණය

රක්ෂිත දේපළකට යම් හානියක් සිදු වුවහොත් එම හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කර ගැනීමට සරිලන වන්දියක් පමණක් ගෙවිය යුතු බව මෙම මූලධර්මයෙන් අදහස් වේ. මෙම මූලධර්මය ජීවිත රක්ෂණය සඳහා අදාළ නොවේ.

නිදසුන් :-

රු. 2 000 000ක් වටිනා මෝටර් රථය එම වටිනාකමට රක්ෂණය කර ඇති විට සිදු වූ රු. 500 000ක හානියක් සඳහා වන්දි මුදලක් ලෙස ලබාගත හැක්කේ උපරිම වශයෙන් රු. 500 000ක මුදලක් පමණි.

ජීවිත රක්ෂණය

පුද්ගලයන්ට සිය ජීවිත සම්බන්ධයෙන් රක්ෂණය වැදගත් මෙහෙවරක් ඉටු කරයි. යම් රක්ෂිත පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය අකාලයේ නැති වුවහොත් ඔහුගේ යැපෙන්නන්ට වන්දි මුදල් ලබා ගැනීමේ හැකියාව ජීවිත රක්ෂණය මගින් ලැබේ. පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ ව සිදුවිය හැකි හානි වෙනුවෙන් සිදු කරනුයේ ජීවිත රක්ෂණයයි. ජීවිත රක්ෂණය ජීවිත ආරක්ෂණය ලෙස ද හඳුන්වයි.

පුද්ගලයන්ට සිදුවන හදිසි අනතුරු, සෞඛ්‍ය ගැටලු, සැත්කම් හා රෝහල් ගාස්තු යනාදී ආවරණයන් ද අතුරු ආවරණ ලෙස ජීවිත රක්ෂණ ගිවිසුමට ඇතුළත් කර ගත හැකි ය.

ජීවිත රක්ෂණයේ වැදගත්කම

- ☆ ඉතිරි කිරීමේ ක්‍රමයක් ලෙස හෝ ආයෝජන මාර්ගයක් ලෙස යොදා ගත හැකි වීම
- ☆ ඔප්පුව කල් පිරෙන තෙක් ජීවත් වුවහොත් රක්ෂිත මුදල හා අනෙකුත් ප්‍රතිලාභ රක්ෂිතයාට ලබාගත හැකි වීම
- ☆ රක්ෂිතයා අකල් මරණයකට පත් වුවහොත් නම් කරන ලද අයට වන්දි ලබා ගැනීමට හැකි වීම
- ☆ දූ දරුවන්ගේ විවාහ, අධ්‍යාපන කටයුතුවලදී මූල්‍ය සහන ලබාගත හැකි වීම
- ☆ මූල්‍ය ආයතනවලින් ණය ලබා ගැනීමේ දී ඇපයක් ලෙස භාවිත කළ හැකි වීම

දේපළ රක්ෂණය

ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍ර සූත්‍ර, රථ වාහන, බඩු තොග වැනි දේපළවලට සිදුවිය හැකි අවදානම් ආවරණය කිරීම වෙනුවෙන් ලබා ගන්නා රක්ෂණය දේපළ රක්ෂණය වේ.

රක්ෂණ ආයතන මෙවැනි රක්ෂණ සඳහා විවිධ ආකාරයේ රක්ෂණ ඔප්පු නිකුත් කරයි.

නිදසුන් :-

ගිනි රක්ෂණ ඔප්පු, රථවාහන රක්ෂණ ඔප්පු, මුහුදු උවදුරු රක්ෂණ ඔප්පු, ස්වාභාවික විපත් සඳහා රක්ෂණ ඔප්පු

දේපළ රක්ෂණයේ වැදගත්කම

☆ ව්‍යාපාර දේපළවලට සිදු විය හැකි විවිධ අවදානම් තුළින් පැන නගින මූල්‍ය අලාභ ආවරණය කරගත හැකි වීම

නිදසුන් :-

ගිනි උවදුරු, සොර සතුරු උවදුරු

හෙය 1.8 අනතුරකට නාස්ත වූ රථයක්

☆ ව්‍යාපාර කටයුතු අඛණ්ඩ ව කරගෙන යාමට උපකාරී වීම

ව්‍යාපාරිකයන්ට දැරීමට සිදුවන විශාල පාඩුවක් සඳහා රක්ෂණයෙන් වන්දි ලබාගත හැකි වීම නිසා ව්‍යාපාරය යථා තත්ත්වයට පත් කර එහි කටයුතු අඛණ්ඩ ව කරගෙන යාමට ඉවහල් වේ.

☆ දේශීය මෙන් ම විදේශීය වෙළෙඳාම් කටයුතුවල දී උපකාරී වීම

නිදසුන් :-

මුහුදු උවදුරු රක්ෂණය, බඩු තොග රක්ෂණය, අපනයන ණය රක්ෂණය මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණය

ජීවිත රක්ෂණය හා දේපළ රක්ෂණය අතර ඇති වෙනස්කම්

ජීවිත රක්ෂණය හා දේපළ රක්ෂණය යන රක්ෂණ දෙවර්ගය අතර ඇති වෙනස්කම් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

ජීවිත රක්ෂණය	දේපළ රක්ෂණය
රක්ෂණ ඔප්පුවේ වටිනාකම ජීවිත අවදානම හා රක්ෂිතයාගේ ගෙවීමේ හැකියාව මත තීරණය වේ.	රක්ෂණ ඔප්පුවේ වටිනාකම අදාළ දේපළවල මූල්‍යමය වටිනාකම අනුව තීරණය වේ.
ජීවිතයට සිදුවන හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට හැකියාව නොමැති බැවින් හානි පූරණ මූලධර්මය බල නොපායි.	දේපළකට සිදු වූ හානිය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට පමණක් වන්දි ගෙවිය හැකි බැවින් හානි පූරණ මූලධර්මය බලපායි.
රක්ෂණය කරන ලද මුදලට අමතරව ප්‍රසාද දීමනා, පොලී වැනි ප්‍රතිලාභ හිමි වේ.	වෙනත් අමතර ප්‍රතිලාභ හිමි නොවේ.

ක්‍රියාකාරකම 07

පහත සඳහන් ප්‍රකාශ සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න දක්වන්න

අනු අංකය	ප්‍රකාශය	සත්‍ය/ අසත්‍ය
01	පුද්ගලයෙකුගේ ජීවිතය හා සම්බන්ධ ව සිදුවිය හැකි හානි ආවරණය වෙනුවෙන් සිදු කරනුයේ ආරක්ෂණයයි.	
02	රක්ෂණ අරමුදලට සහභාගිවන පාර්ශ්වයකට සිදුවන හානිය එම සහභාගි වන පුද්ගලයන් අතර සාමූහික ව බෙදා ගැනීම රක්ෂණයෙන් සිදු වේ.	
03	දේපළ හෝ ජීවිත රක්ෂණය කළ විට ඒවායේ ඇති අවදානම නැති වේ.	
04	දේපළ රක්ෂණ ඔප්පුවක වටිනාකම පුද්ගලයාගේ කැමැත්ත හා ගෙවීමේ හැකියාව අනුව තීරණය කළ හැකි ය.	
05	රක්ෂණ ඔප්පුවක් ලබා ගැනීමේ දී රක්ෂිතයා හා රක්ෂකයා රක්ෂණ ගිවිසුමට අදාළ තොරතුරු සියල්ලම හෙළි කළ යුතු වේ.	
06	මෝටර් රථයක් රු. 2 500 000කට රක්ෂණය කර ඇති විටක රු. 1 000 000ක අලාභයක් සිදු වූ විට වන්දි වශයෙන් රු. 2 500 000ක මුදලම ලබාගත හැකි වේ.	
07	හානි පූරණ මූලධර්මය ජීවිත රක්ෂණය සඳහා අදාළ නොවේ.	
08	පුද්ගලයෙකුට තමාගේ ඕනෑම ශ්‍රේණියක රක්ෂණය කිරීමට නීත්‍යානුකූල අයිතියක් ඇත.	

1.6 සන්නිවේදන සේවා

පණිවුඩ, තොරතුරු සහ අදහස් විවිධ පාර්ශ්ව අතර යම් මාධ්‍යයක් මගින් හුවමාරු කර ගැනීම සන්නිවේදනය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. සන්නිවේදනය ව්‍යාපාරයක් සාර්ථක ව පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය වන ප්‍රබල උපකාරක සේවාවක් වේ.

ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා සන්නිවේදනයේ ඇති වැදගත්කම

වර්තමානයේ තොරතුරු තාක්ෂණයේ සංවර්ධනයට සමගාමී ව සන්නිවේදනයේ ද විප්ලවීය සංවර්ධනයක් දැකිය හැකි වේ. ඒ අනුව විවිධ සන්නිවේදන ක්‍රම භාවිතයට යොදාගෙන ඇත. තරගකාරී වෙළෙඳපළ තුළ ව්‍යාපාරවල සාර්ථකත්වයට හා පැවැත්මට සන්නිවේදන තාක්ෂණය අත්‍යවශ්‍ය සේවාවක් බවට පත් වී ඇත.

ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු ලබා ගැනීමට මෙන් ම ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධිත විවිධ පාර්ශ්ව වෙත තොරතුරු ලබා දීමට ද සන්නිවේදනය වැදගත් වේ. වර්තමානයේ අප ජීවත් වන්නේ තොරතුරු තාක්ෂණ යුගයක බැවින් විවිධ තීරණ ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාරිකයන්ට සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය උපකාරක සේවාවක් වේ.

ව්‍යාපාර ආයතන විසින් සම්බන්ධතා පවත්වන විවිධ පාර්ශ්ව පදනම් කරගෙන සන්නිවේදනය ප්‍රධාන කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකි ය.

01. අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනය
02. බාහිර සන්නිවේදනය

අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනය

ආයතනය තුළ විවිධ පාර්ශ්ව අතර විවිධ මාධ්‍ය හරහා පණිවුඩ, තොරතුරු හා අදහස් හුවමාරු කර ගැනීම මින් අදහස් වේ. සන්නිවේදනය අයිතිකරුවන්, කළමනාකරුවන් හා අනෙකුත් සේවකයන් අතර සිදු වේ. ව්‍යාපාරික කටයුතු ඉටුකර ගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනය අත්‍යවශ්‍ය වන බැවින් මෙම සන්නිවේදනය සිදු වන වාර ගණන ඉතා වැඩි ය. එමෙන්ම අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනයේ දී බොහෝ විට යවන්නා හා ලබන්නා අතර දුර අවම ය.

බාහිර සන්නිවේදනය

ව්‍යාපාර ආයතනයක් බාහිර පුද්ගලයන් හා බාහිර ආයතන සමග සිදු කරනු ලබන සන්නිවේදනය බාහිර සන්නිවේදනය වේ. විවිධ ගනුදෙනුකරුවන්, සැපයුම්කරුවන්, සිල්ලර හා තොග වෙළෙඳුන්, නියෝජිතයන් වැනි පුද්ගලයන්, රාජ්‍ය සහ වෙනත් බාහිර ආයතන අතර මෙම සන්නිවේදනය සිදු වේ. අභ්‍යන්තර සන්නිවේදනයට සාපේක්ෂ ව බාහිර සන්නිවේදනය සිදුවන වාර ගණන අඩු ය. එමෙන්ම බොහෝ විට මෙහි දී යවන්නා හා ලබන්නා අතර සාපේක්ෂ ව වැඩි දුරක් පවතී.

ව්‍යාපාර විසින් භාවිත කරන විවිධ සන්නිවේදන මාධ්‍ය

ව්‍යාපාර ආයතනයක් අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාර්ශ්ව සමඟ සිදු කරන සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා විවිධ මාධ්‍ය යොදා ගනී. එම මාධ්‍යයන් ඒවායේ ස්වරූපය අනුව පහත සඳහන් ආකාරයට වර්ග කර දැක්විය හැකි ය.

සන්නිවේදනයේ ස්වරූපය	සන්නිවේදන මාධ්‍ය සඳහා නිදසුන්
වාචික	රැස්වීම්, සාකච්ඡා, වැඩමුළු, සම්මන්ත්‍රණ, දුරකථන සංවාද
ලිඛිත	ලිපි, දන්වීම් පුවරු, වාර්තා, අත් පත්‍රිකා, පුවත්පත්, සඟරා, බැනර්, පෝස්ටර්
විද්‍යුත්	ශබ්දවාහිනී යන්ත්‍ර, ඩිජිටල් පුවරු, විද්‍යුත් තැපෑල (E-mail), ෆැක්ස්, අන්තර්ජාලය, ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය, රූපවාහිනී මාධ්‍ය, වෙබ් අඩවි, Twitter, Facebook, Viber, Skype, SMS
සංකේත හා සංඥා	මාර්ග සංඥා, පිලිගත් සංකේත, සිනුව

ඉහත සන්නිවේදන මාධ්‍යයන් පුළුල් ලෙස කොටස් හතරකට වර්ගකර දැක්වූව ද බොහෝ අවස්ථාවල ඒවා එක් සන්නිවේදන ස්වරූපයකට පමණක් සීමා කර දැක්වීම අපහසු වේ.

නිදසුන් :-

- දුරකථන සංවාද (විද්‍යුත්/වාචික)
- විද්‍යුත් තැපෑල (විද්‍යුත්/ලිඛිත)
- ස්කයිප් (විද්‍යුත්/වාචික/ලිඛිත)

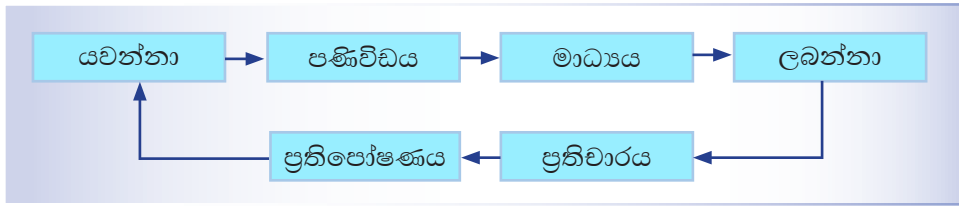
berry 1.9 ජංගම දුරකථන

සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය

සන්නිවේදනය තනි ක්‍රියාවක් නොව පොදු මූලිකාංග කිහිපයක එකතුවකින් සැකසී ඇති ක්‍රියාවලියකි. එම මූලිකාංග පහත දැක්වේ.

- යවන්නා - පණිවුඩය ලබා දෙන පුද්ගලයා හෝ ආයතනය
- පණිවිඩය - යවන්නා විසින් සපයන තොරතුරු
- මාධ්‍යය - පණිවුඩය යැවීම සඳහා යොදා ගන්නා සන්නිවේදන මාධ්‍යය
- ලබන්නා - පණිවුඩය ලබන තැනැත්තා
- ප්‍රතිචාරය - පණිවුඩය ලබන්නා පණිවුඩය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කරන ආකාරය
- ප්‍රතිපෝෂණය - ලැබුණු පණිවුඩය ලැබුණු බවට හා තේරුම්ගත් බවට ලබන්නාගෙන් යවන්නා වෙත වාචික ව හෝ වාචික නොවන මාර්ගයකින් ලැබෙන ප්‍රතිචාරය

එම මූලිකාංග ඇතුළත් ක්‍රියාවලිය පහත දැක්වෙන රූප සටහනින් පැහැදිලි කළ හැකි ය.

b෭෭෭ 1.10 සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය

සුදුසු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණු

ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට හෝ ආයතනයකට තම සන්නිවේදන කාර්යය ඵලදායී ව හා කාර්යක්ෂම ව සිදුකර ගැනීම සඳහා සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බැලිය යුතු කරුණු කිහිපයකි.

☆ සුදුසු බව

සන්නිවේදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන තොරතුරුවලට අනුව හා සන්නිවේදනයේ අරමුණ අනුව සුදුසු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

☆ වේගවත් බව

යවනු ලබන තොරතුරු කෙතරම් ඉක්මනින් යැවිය යුතු ද යන්න මත සුදුසු සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් තෝරාගත යුතු ය.

☆ පිරිවැය

සන්නිවේදනය සඳහා දැරීමට සිදුවන මුළු වියදම සලකා බැලිය යුතු වැදගත් සාධකයකි. නූතන තාක්ෂණයේ දියුණුව නිසා පිරිවැය අඩු සන්නිවේදන ක්‍රම බිහි වී ඇත.

නිදසුන :-

කෙටි පණිවුඩ සේවය (SMS)

☆ පැහැදිලි බව

යවනු ලබන පණිවුඩය ලබන්නාට පැහැදිලි ලෙස තේරුම් ගැනීමට හැකියාව තිබිය යුතු ය.

☆ භාවිත කිරීමේ පහසුව

යොදා ගන්නා සන්නිවේදන මාධ්‍යය යවන්නාට හා ලබන්නාට ඇති දැනුම හා කුසලතා මත පහසුවෙන් භාවිත කළ හැකි ක්‍රමයක් විය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම 08

ව්‍යාපාර කටයුතුවල දී මෙන්ම අධ්‍යාපනයේ දී ද සන්නිවේදනය ඉතා වැදගත් වේ. මෙම ප්‍රකාශය තහවුරු කිරීම සඳහා කරුණු පෙළගස්වන්න.

1.7 ප්‍රවාහන සේවා

කිසියම් ස්ථානයක සිට තවත් ස්ථානයකට භාණ්ඩ හා මගීන් ගෙනයාම ප්‍රවාහනය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. ව්‍යාපාර කටයුතුවලට මෙන්ම පොදුවේ සමස්ත සමාජයේ ම දියුණුව සඳහා ප්‍රවාහනය අත්‍යවශ්‍ය සේවාවකි. වර්තමානයේ ප්‍රවාහන සේවාවල පවතින දියුණුව නිසා ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම වී ඇත.

ප්‍රවාහනයේ මූලිකාංග

ප්‍රවාහනය යනු රථ වාහන සමූහයක් පමණක් නොවේ. එය මූලිකාංග කිහිපයකින් සැකසී ඇති පද්ධතියකි. එම මූලිකාංග පහත දැක්වේ.

- ☆ මාර්ගය
- ☆ මාධ්‍යය
- ☆ බලය
- ☆ පර්යන්තය

bezuw 1.11 වරායක්

☆ මාර්ගය

ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා විවිධ මාවත් මින් අදහස් වේ. ඒවා ප්‍රධාන වශයෙන් මහා මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, ජල මාර්ග හා ගුවන් මාර්ග යනාදී ලෙස වර්ග කර දැක්විය හැකි ය. සමහර මාර්ග මිනිසා විසින් නිර්මාණය කරන අතර සමහර මාර්ග ස්වාභාවික ඒවා වේ.

☆ මාධ්‍යය

විවිධ ප්‍රවාහන මාර්ගවල ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා යොදාගන්නා යානවාහන මාධ්‍යය වශයෙන් හැඳින්වේ.

නිදසුන් :-

බස්, දුම්රිය, නැව්, ගුවන් යානා

☆ බලය

ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් ධාවනය කිරීමට භාවිත කරන ශක්තීන් බලය ලෙස හැඳින්වේ. වර්තමානයේ තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමග විවිධ බලශක්ති යොදා ගනී.

නිදසුන් :-

සූර්ය බලය, ගෑස්, විදුලිය, ඉන්ධන

☆ පර්යන්තය

ප්‍රවාහන මාධ්‍යය හැසිරවීම සඳහා භාවිතයට ගන්නා ස්ථානය පර්යන්තය හෙවත් නැවතුම්පල ලෙස හැඳින්වේ. ඒවා විවිධ නම්වලින් හඳුන්වනු ලැබේ.

නිදසුන් :-

බස් නැවතුම, වරාය, දුම්රිය ස්ථානය, ගුවන් තොටුපල

ඉහත දක්වන ලද මූලිකාංගවල දියුණුව ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ සමස්ත වර්ධනයට ඉවහල් වේ.

සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී සලකා බලන සාධක

ව්‍යාපාරිකයෝ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා තමාට සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් තෝරා ගැනීමේ දී පහත දැක්වෙන සාධක සලකා බලති.

☆ **භාණ්ඩයේ ස්වභාවය**

මෙහි දී භාණ්ඩයේ ස්වරූපය, කල් පැවැත්ම, බර, වටිනාකම වැනි සාධක මත යොදා ගන්නා ප්‍රවාහන මාධ්‍යය වෙනස් වේ.

නිදසුන :-

බනිජ තෙල් ප්‍රවාහනය සඳහා බඩුසර් යොදා ගැනීම

☆ **ප්‍රවාහන පිරිවැය**

ප්‍රවාහනය සඳහා දැරීමට සිදුවන මුළු වියදම සලකා බැලිය යුතු වැදගත් සාධකයකි. ප්‍රවාහන පිරිවැය වැඩි වූ විට එහි අවසාන ප්‍රතිඵලය වන්නේ භාණ්ඩයේ මිල වැඩි වීමයි.

☆ **ධාරිතාව**

ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් මගින් වරකට ගෙන යා හැකි භාණ්ඩ ප්‍රමාණය ධාරිතාව වේ. ව්‍යාපාරිකයා ප්‍රවාහනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මත සුදුසු ප්‍රවාහන මාර්ගයක් සහ මාධ්‍යයක් තෝරා ගත යුතු වේ.

නිදසුන :-

වෙනත් ගොඩබිම් ප්‍රවාහන මාධ්‍යයකට වඩා වැඩි භාණ්ඩ ප්‍රමාණයක් දුම්රිය මගින් ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම

☆ **ආරක්ෂාව**

ප්‍රවාහනය කරන භාණ්ඩ සුරක්ෂිත ව ගමනාන්තය දක්වා ගෙන යාමට හැකිවිය යුතු ය.

☆ **වේගය**

ඇතැම් භාණ්ඩ සහ අමු ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කිරීමේ දී ඉක්මනින් ප්‍රවාහනය කිරීම වැදගත් වේ. වේගවත් ප්‍රවාහනය තුළින් කාලය ඉතිරිවන නිසා ව්‍යාපාර කටයුතු කාර්යක්ෂම ව සිදුකර ගැනීමට අවස්ථාව ලැබේ.

☆ **සුලභතාව**

ව්‍යාපාරිකයාට තම අවශ්‍යතාව සඳහා ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් පහසුවෙන් සපයා ගැනීමට හැකි විය යුතු ය. යම් මාධ්‍යයක් පිරිවැය අතින් වාසිදායක වුව ද පහසුවෙන් සපයා ගැනීමට නොහැකි වේ නම් එවැනි මාධ්‍යයක් කෙරෙහි අවධානය යොමු නොකළ යුතු ය.

නිදසුන :-

නියමිත වේලාවන්ට සහ තෝරා ගත් මාර්ගවල පමණක් ධාවනය වීම නිසා අවශ්‍ය ඕනෑම අවස්ථාවක ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් ලෙස දුම්රිය යොදා ගැනීමට නොහැකි වීම

ව්‍යාපාරික කටයුතු කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහනය දයක වන ආකාරය

උපකාරක සේවාවක් වශයෙන් ව්‍යාපාරික කටයුතු කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහනය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. වර්තමානයේ වෙළෙඳපොළ ප්‍රසාරණය වීමට ද එය බලපා ඇත. ප්‍රවාහන සේවාව යොදා ගනිමින් සිදු කරන විවිධ ව්‍යාපාරික කටයුතු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

☆ නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් ලබා ගැනීමට

අමුද්‍රව්‍ය, යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ උපකරණ ඇතුළු සම්පත් කලට වේලාවට සහ ආරක්ෂිත ව ලබා ගැනීමට ප්‍රවාහන සේවා යොදා ගනී. ඇතැම් සම්පත් දේශීය ව මෙන්ම විදේශීය වශයෙන් ද ලබා ගැනීමට සිදු වේ.

☆ භාණ්ඩ වෙළෙඳපළ කරා බෙදා හැරීමට

ව්‍යාපාරික කටයුතු කිරීමේ දී නිමි භාණ්ඩ විවිධ දේශීය හා විදේශීය වෙළෙඳපොළ වෙත බෙදා හැරීමට ප්‍රවාහන සේවාව අවශ්‍ය වේ.

☆ සේවකයන් ප්‍රවාහනයට

ව්‍යාපාරික කටයුතු කාර්යක්ෂම ලෙස සිදු කිරීම සඳහා සේවකයන් නියමිත වේලාවට සේවයට වාර්තා කළ යුතු ය. සමහර ව්‍යාපාර තම සේවකයන් සඳහා ප්‍රවාහන පහසුකම් සලසා දෙනු ලැබේ.

☆ භාණ්ඩ පාරිභෝගිකයා වෙත ප්‍රවාහනයට

ගෘහ භාණ්ඩ, විද්‍යුත් උපකරණ හා ආහාර පාන ආදිය නිපදවන සමහර ව්‍යාපාර මිල දී ගත් භාණ්ඩ පාරිභෝගිකයාගේ නිවසට ම හෝ අවශ්‍ය ස්ථානයට රැගෙන යාම සඳහා ද ප්‍රවාහන සේවා සලසා දෙනු ලැබේ.

ප්‍රවාහන මාර්ග

ව්‍යාපාරික කටයුතු ඉටු කර ගැනීම සඳහා යොදා ගන්නා විවිධ මාවත් ප්‍රවාහන මාර්ග නම් වේ. එවැනි ප්‍රවාහන මාර්ග කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ☆ මහා මාර්ග
- ☆ දුම්රිය මාර්ග
- ☆ ජල මාර්ග
- ☆ ගුවන් මාර්ග

මහා මාර්ග ප්‍රවාහනය

ගොඩබිමෙහි පිහිටි මාර්ග යොදා ගනිමින් කරන ප්‍රවාහනය මෙයින් අදහස් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවාහන පද්ධතිය තුළ මහා මාර්ග ප්‍රවාහනය අතිශයින් වැදගත් වේ. අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට සාපේක්ෂ ව මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයේ පහත සඳහන් වාසි හා අවාසි දක්නට ඇත.

මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයේ වාසි

- ☆ ගමනාන්තය දක්වා ම යොදා ගත හැකි වීම
බොහෝ විට ගමනාන්තය දක්වා ම යොදා ගත හැකි ප්‍රවාහන මාර්ගය වන්නේ මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයයි.
- ☆ ඕනෑම වේලාවක යොදාගත හැකි වීම
ව්‍යාපාරිකයන්ට මෙන් ම පුද්ගලයන්ට අවශ්‍ය ඕනෑම අවස්ථාවක මහා මාර්ග ප්‍රවාහනය භාවිත කළ හැකි වේ.

මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

- ☆ මාර්ග තදබදය ඇති විටක දී ප්‍රමාද වීම
අධික වාහන සංඛ්‍යාවක් පැවතීමෙන් මාර්ගවල ඇතිවන තදබදය නිසා ප්‍රමාද වීම් සිදු වේ.
- ☆ මාර්ග අනතුරු සාපේක්ෂ වශයෙන් වැඩි වීම
ඇතැම් වාහන රියදුරන් විසින් මාර්ග නීති පිළිනොපැදීම නිසා මාර්ග අනතුරු සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩි වේ.

bezuw 1.12 මාර්ග තදබදයක්

- ☆ පරිසර දූෂණයට ඇති බලපෑම
වාහනවලින් පිටකරන දුම නිසාත් වාහනවලින් ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය නිසාත් පරිසර දූෂණය සිදු වේ.

දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනය

භාණ්ඩ හා මගීන් ප්‍රවාහනය සඳහා දුම්රිය මාර්ග යොදා ගනිමින් කරනු ලබන ප්‍රවාහනය දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින්නේ මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගය, උඩරට දුම්රිය මාර්ගය, උතුරු හා කැලණි වැලි දුම්රිය මාර්ගය වැනි සීමිත දුම්රිය මාර්ග කිහිපයක් පමණි. අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට සාපේක්ෂ ව දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනයේ ද පහත දැක්වෙන වාසි හා අවාසි දක්නට ලැබේ.

දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනයේ වාසි

- ☆ විශාල වශයෙන් මගීන් හා භාණ්ඩ ප්‍රමාණයක් එකවර ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම
මහා මාර්ග ප්‍රවාහනයට සාපේක්ෂ ව දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනයේ දී විශාල මැදිරි සංඛ්‍යාවක් යොදා ගත හැකි වීම නිසා එකවර රැගෙන යා හැකි මගීන් සංඛ්‍යාව සහ භාණ්ඩ ප්‍රමාණය විශාල ය.

☆ දුර ගමන් සඳහා විශේෂ සේවාවන් තිබීම
විශේෂයෙන් මේ සඳහා නිරීක්ෂණ මැදිරි, නිදන මැදිරි, වායු සමීකරණය කළ
මැදිරි, ආපනශාලා වැනි පහසුකම් ලබා ගත හැකි ය.

☆ දුම්රිය මාර්ග තදබදයක් ඇති නොවීම
නියමිත කාලසටහනකට සීමිත දුම්රිය සංඛ්‍යාවක් පමණක් ධාවනය වන නිසා
සාමාන්‍යයෙන් දුම්රිය මාර්ග තදබදයක් ඇති නොවේ.

දුම්රිය මාර්ග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

☆ බොහෝ විට ගමනාන්තය දක්වා ම යොදාගත නොහැකි වීම
දුම්රිය මාර්ග දිවයින පුරාම ව්‍යාප්ත ව නොතිබීම නිසා ගමනාන්තය දක්වාම
යොදාගත නොහැකි බැවින් දුම්රිය ප්‍රවාහනය සමග වෙනත් ප්‍රවාහන මාධ්‍යයක් ද
යොදා ගැනීමට සිදු වීම

☆ නියමිත කාල සටහනකට අනුව පමණක් ධාවනය වන නිසා මගීන්ට අවශ්‍ය ඕනෑම
වේලාවක දුම්රිය සේවාව ලබාගත නොහැකි වීම

☆ අනතුරක් සිදු වුවහොත් මාර්ග යථා තත්ත්වයට පත් වීමට දිගු කාලයක් ගත වීම
විදුලි සංඥ ඇණ හිටීම, දුම්රිය මාර්ග අබලන් වීම් හෝ වෙනත් මාර්ග අනතුරු නිසා
සිදුවන ප්‍රමාද වීම් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා අනෙකුත් මාර්ගවලට
සාපේක්ෂ ව දිගු කාලයක් ගත වීම

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය

භාණ්ඩ හා මගීන් ගුවනින් කරන ප්‍රවාහනය ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය නම් වේ. රටක
අභන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා ද ගුවන්
මාර්ග ප්‍රවාහනය යොදා ගනී.

අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට සාපේක්ෂ ව ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයේ ද පහත දැක්වෙන
වාසි හා අවාසි පවතී.

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයේ වාසි

☆ වේගය වැඩිවීම
ඉක්මනින් නෂ්‍ය වන භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා යෝග්‍ය වේ. එමෙන්ම ව්‍යාපාරිකයන්,
රාජ්‍ය නිලධාරීන් වැනි ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට තම හදිසි අවශ්‍යතාවන් සඳහා විදේශ
ගත වීමට ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය බොහෝවිට යොදා ගනී.

☆ මගී සුව පහසුව වැඩිවීම
සුව පහසු ආසන, රූපවාහිනී හා අන්තර්ජාල පහසුකම් ආදිය ප්‍රවාහනය සිදුවන
අවස්ථාවේ මගීන් ට ලබාගත හැකි වේ.

- ☆ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම සඳහා පිටිවහලක් වීම
ව්‍යාපාරයට අවශ්‍ය අමු ද්‍රව්‍ය හා නිමි භාණ්ඩ ලබා ගැනීමට මෙන්ම දේශීය නිෂ්පාදිත විදේශ වෙළෙඳපොළ වෙත බෙද හැරීම ආදී කටයුතු සඳහා ඉවහල් වේ.

ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

- ☆ ප්‍රවාහන වියදම අධික වීම
අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට වඩා ගුවන් මාර්ග මගින් ප්‍රවාහනයේ දී විශාල පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවේ.

bezus 1.13 ගුවන් අනතුරක්

- ☆ අනතුරක දී සිදුවන විනාශය වැඩි වීම
මහා මාර්ගවල මෙන් නොව ගුවනේ දී අනතුරක් සිදු වූ විට විශාල හානියක් සිදු වේ.

- ☆ බරින් අධික භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කළ නොහැකි වීම
බොහෝ විට බරින් වැඩි භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනය යොදා ගැනීමට නොහැකි වේ.

ජල මාර්ග ප්‍රවාහනය

සාගර, ගංගා, ඇල මාර්ග ආදී ජල මාර්ග යොදා ගනිමින් සිදු කරන ප්‍රවාහනයයි. රටක අභ්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා ද ජල මාර්ග ප්‍රවාහනය යොදා ගත හැකි ය. අපේ රටේ බහුල ව භාවිත වන්නේ සාගර ප්‍රවාහනයයි. අනෙකුත් ප්‍රවාහන මාර්ගවලට සාපේක්ෂ ව සාගර ප්‍රවාහනයේ ද පහත සඳහන් වාසි හා අවාසි දක්නට ඇත.

ජල මාර්ග ප්‍රවාහනයේ වාසි

- ☆ එකවර භාණ්ඩ හා මගීන් විශාල ප්‍රමාණයක් ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම
නැව් හා අනෙකුත් යාත්‍රාවලින් මගීන් හා භාණ්ඩ විශාල ප්‍රමාණයක් එකවර ප්‍රවාහනය කළ හැකි ය.

- ☆ ප්‍රවාහන ගාස්තු සාපේක්ෂ ව අඩු වීම
ගුවන් මාර්ග ප්‍රවාහනයට සාපේක්ෂ ව මෙහි දී දරන්නට වන පිරිවැය අවම වේ.

bezus 1.14 නාභ්ඩ ප්‍රවාහනය

- ☆ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම සඳහා පිටිවහලක් වීම
ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ ප්‍රවර්ධනයට සාගර ප්‍රවාහනයේ දියුණුව ඉවහල් වේ.

- ☆ බරින් වැඩි භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කළ හැකි වීම
ගුවන් ප්‍රවාහනයට සාපේක්ෂ ව නැව් මගින් බරින් වැඩි භාණ්ඩ වැඩි ප්‍රමාණයක් ප්‍රවාහනය කළ හැකි ය.

ජල මාර්ග ප්‍රවාහනයේ අවාසි

☆ ප්‍රවාහනයට වැඩි කාලයක් ගතවීම

නැව්වල වේගය සාපේක්ෂ ව අඩු නිසා ඇත රටවලට ප්‍රවාහනය කිරීමේදී වැඩි කාලයක් ගත වේ.

☆ සෑම ගමනාන්තයක් සඳහාම යොදාගත නොහැකි වීම

ලෝකයේ ඇතැම් රටවල හා ඇතැම් ප්‍රදේශවලට සාගරය සම්බන්ධ වී නැති නිසා මෙම ප්‍රවාහන මාර්ගය යොදා ගත නොහැකි වේ.

ක්‍රියාකාරකම 09

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ සිදුවීම් කිහිපයකට නිදසුන් පහත දැක්වේ. එම එක් එක් සිද්ධීන්ට අදාළ ප්‍රවාහන මූලිකාංගය නම් කරන්න.

01. කොළඹ වරාය පුළුල් කිරීම
02. ඩීසල්, පෙට්‍රල් හා භූමිතෙල් මිල පහළ දැමීම
03. මාතර - කතරගම නව මාර්ගයක් ඉදි කිරීමට සැලසුම් කිරීම
04. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ධාවනය සඳහා කුඩා බස් රථ 200ක් ආනයනය කිරීම
05. රථවාහන ධාවනය සඳහා බලය ලබා ගැනීමට නව සූර්ය බල පද්ධති හඳුන්වා දීම
06. සියලු පහසුකම් සහිත නව දුම්රිය නැවතුම්පළවල් 2ක් සැකසීම
07. ගුවන් සමාගමක් විසින් නව ගුවන් යානා 3ක් මිලට ගැනීම
08. ගම්බද ප්‍රදේශවල ඇති අබලන් මාර්ග කොන්ක්‍රීට් යොදා ක්‍රමවත් කිරීම

ක්‍රියාකාරකම 10

පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රවාහන සේවාව උපකාරී කර ගැනීමට සිදුවන අවස්ථා 4කි.

ගංවතුරින් අනාථ වූ නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ ජනතාවට වියළි ආහාර බෙදා දීම චීනයේ සිට දුම්රිය එන්ජින් 10ක් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කිරීම හදිසි අවශ්‍යතාවක් සඳහා ගාල්ල සිට කොළඹට යාම යාපනයේ සිට ලුණු තොගයක් කොළඹට ගෙන්වා ගැනීම

01. ඉහත එක් එක් කාර්යය සඳහා යොදාගත හැකි විවිධ ප්‍රවාහන මාර්ග දක්වන්න.
02. එම මාර්ගවල ධාවනය වන ප්‍රවාහන මාධ්‍ය 2 බැගින් දක්වන්න.
03. අදාළ කාර්යය සඳහා ඔබ යෝජනා කරන වඩාත් සුදුසු ප්‍රවාහන මාධ්‍යය තෝරා එසේ තෝරා ගැනීමට හේතු වූ කරුණු පැහැදිලි කරන්න.